

„Срещу клишета и предразсъдъци“: Германия – България – Австрия, във взаимното си разбиране. Съст. Мари-Кристин Лерхер и Анегрет Мидеке. Гьотинген, Университетско издателство, 2006, 208 с.

Сборникът „Срещу клишета и предразсъдъци“: Германия – България – Австрия, във взаимното си разбиране, представен още на конференция на тази тема през май 2004 г. в гр. Пловдив, е една трансдисциплинарна книга, която с най-различни методи и инструменти за анализ в общо 19 публикации (научни статии, есета и учебни проекти) се доближава до многообразието и сложността на застъпените научни области (литературознание, немският като чужд език, лингвистика, педагогика, социология, икономика и пр). Авторите са представители на академичните среди от трите държави, с най-различен статут (от студенти до професори), журналисти, а сред участниците е и австрийският писател Робърт Менасе, чието участие в конференцията е почетено в приветствието на австрийския културен референт Лотар Яшке като „истинска, културно-политическа сензация“, станала факт благодарение на двете организаторки (с. XII).

Това, което за съжаление не отличава книгата от безбройните вече съществуващи подобни публикации, е (ненужното) потъване в онзи бинаризм, който и без това е слабо място в изследванията на културните взаимоотношения (Interkulturalitätsforschung). Въпреки факта, че са представени три култури, във всички публикации „взаимното възприятие“ се изследва по двойки, при което двойката „Германия – Австрия“, на която е отделена само една единствена публикация, не само е твърде слабо застъпена, но и нейният сравнителен-имагологичен потенциал категорично не е изчерпан.

Въпреки споменатите недостатъци обаче, това е една книга с изключително умни, многопознателни научни доклади, най-вече тези на Петер Гщетнер, Роджър Форноф, Снежана Бойчева, Анегрет Мидеке, с добре обмислени и в голямата си част брилянтно написани есета (например на Робърт Менасе, Томас Фрам), които се отличават, както изтъкват съставителите в предисловието, „не само с истински опит за възприятие, но и с разбиращо тълкуване“ (стр. VII; посочени са примери с разработките на Павлина Фичева, Доротеа Шпаниел-Вайзе, Аня Сентено Гарсия, Мари-Кристин Лерхер, Йоахим Ханке). Приятен факт са публикациите на пловдивските студенти от немска, българска и руска филология, представящи проведени учебни проекти. Те показват колко ползотворно може да бъде доброто сътрудничество между Германската служба за академичен обмен (DAAD) и Службата за академичен обмен на Австрия (г-жа Мидеке беше лектор на DAAD, а г-жа Лерхер лектор от Австрия в Пловдивския университет).

Идеята за конференция и сборният том са израз на научната амбицията да бъдат превъзможат „клишетата и предразсъдъците“. Тя беше щедро подкрепена от многобройни спонсори (OK, DAAD, ASO Sofia, Procredit Band Sofia, Österreichische Botschaft Sofia, Germanistische Institutspartnerschaft TU Dresden – U Plovdiv). Действително, въпреки някои слабости, книгата удържа на даденото в заглавието обещание!